

Проведений суспільно-географічний аналіз розвитку транспортного комплексу Тернопільської області дозволяє оцінити сучасний стан його розвитку та встановити тісну взаємозалежність із процесами та змінами, що відбуваються у економіці країни та особливостями життєдіяльності населення регіону.

Список використаних джерел:

1. Садовник О.П. *Основи технологій виробництва. Навчально-методичний комплекс.* – Тернопіль: ТНПУ. – 2013. – 176 с.
2. *Статистичний бюлетень: Транспорт і зв'язок Тернопільської області.* – Головне управління статистики у Тернопільській області, 2015 рік.
3. *Статистичний Щорічник Тернопільської області за 2015 рік.* – Головне управління статистики у Тернопільській області.– 2016 рік.
4. *Державна служба статистики України [Електронний ресурс].* – Офіц. веб-сайт. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

УДК: 911.3

**ГЕОГРАФІЯ ПОШИРЕННЯ КАТОЛИЦЬКОЇ ВІРИ НА
ТЕРИТОРІЇ ВІННИЧЧИНИ**

О. С. Северин

olya.severin95@mail.ru

*Вінницький державний педагогічний університет
імені Михайла Коцюбинського,
м. Вінниця, Україна*

Л. М. Кирилюк

lkyrylyukm@rambler.ru

*Вінницький державний педагогічний університет
імені Михайла Коцюбинського,
м. Вінниця, Україна*

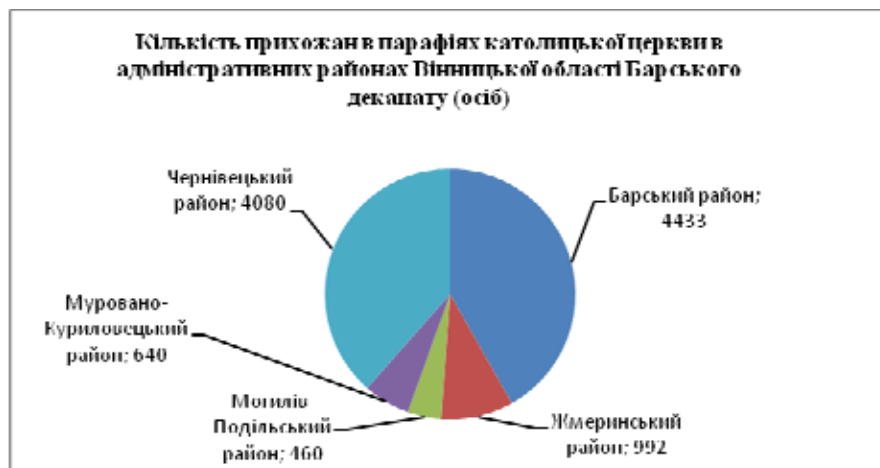
На території Вінниччини проживає четверта за чисельністю в межах України католицька спільнота. З кожним роком відбувається її збільшення та поширення територією області. Відбудовуються та реконструюються закинуті костели, споруджуються нові храми, відповідно, збільшується чисельність прихожан. Але на сьогоднішній день в науковій та краєзнавчій літературі практично не висвітлено питання географічних особливостей поширення та концентрації католицизму в межах області. Це і спонукало нас провести дослідження з даного питання.

Мета дослідження – дослідити сучасний стан поширення католицизму на території Вінницької області.

Для вирішення мети дослідження необхідно вирішити таке завдання: вивчити та дослідити сучасну географію поширення католицизму на території області та її тенденції.

Релігійні римо-католицькі об'єкти Вінницької області підпорядковуються Кам'янець-Подільській дієцезії Римо-Католицької церкви (РКЦ) в Україні. На території Вінниччини виділяється чотири деканати – Барський, Вінницький, Мурафський і Томашпільський, що об'єднують парафії, загальна кількість яких на території області становить 99 [1].

Барський деканат, до складу якого входить 5 районів Вінницької області (Барський, Жмеринський, Муровано-Куриловецький, Могилів-Подільський, Чернівецький) та один район Хмельницької області – Новоушицький, нараховує в межах Вінницької області 10,2 тисячі католиків (рис. 1).

Рис. 1. Кількість прихожан в парафіях католицької церкви в адміністративних районах Вінницької області Барського деканату

У межах деканату діє 24 парафії, які обслуговують 12 священників [1]. Найвідомішими костелами Барського деканату є наступні: Костел Святої Анни у місті Бар, Костел Святого Олексія у Жмеринці, Браїлівський костел Пресвятої Трійці, Костел Святого Миколая (Чернівці).

Вінницький деканат охоплює центральну і північну частини області. Сюди входять Вінницький, Літинський, Хмільницький, Калинівський, Козятинський, Погребищенський, Оратівський, Липовецький, Іллінецький райони. Деканат охоплює 31 парафію, в яких служить 15 священників. Усі парафії разом нараховують 12,1 тис. прихожан-католиків [1]. Католицькі храми тут переважно старовинні і потребують реконструкції. Нові костели побудовані у районних центрах Калинівка, Козятин, у місті Вінниця та прилеглих до нього сел. Деканат за чисельністю католиків посідає 2 місце в області, але лише за рахунок прихожан обласного центру (рис. 2) на яких припадає 77 %.

Рис. 2. Кількість прихожан в парафіях католицької церкви в адміністративних районах Вінницької області Вінницького деканату

Томашпільський деканат Кам'янець-Подільської дієцезії РКЦ найменшчисельніший за кількістю католиків. Тут їхня кількість складає усього 2,9 тис. осіб. Деканат характеризується і незначною кількістю парафій (тут їх усього 9), у яких служить 9 священників [1]. Парафії віддалені одна від одної і зосереджені там, де є спільнота віруючих католиків (рис. 3)

Рис. 3. Кількість прихожан в парафіях католицької церкви в адміністративних районах Вінницької області Томашпільського деканату

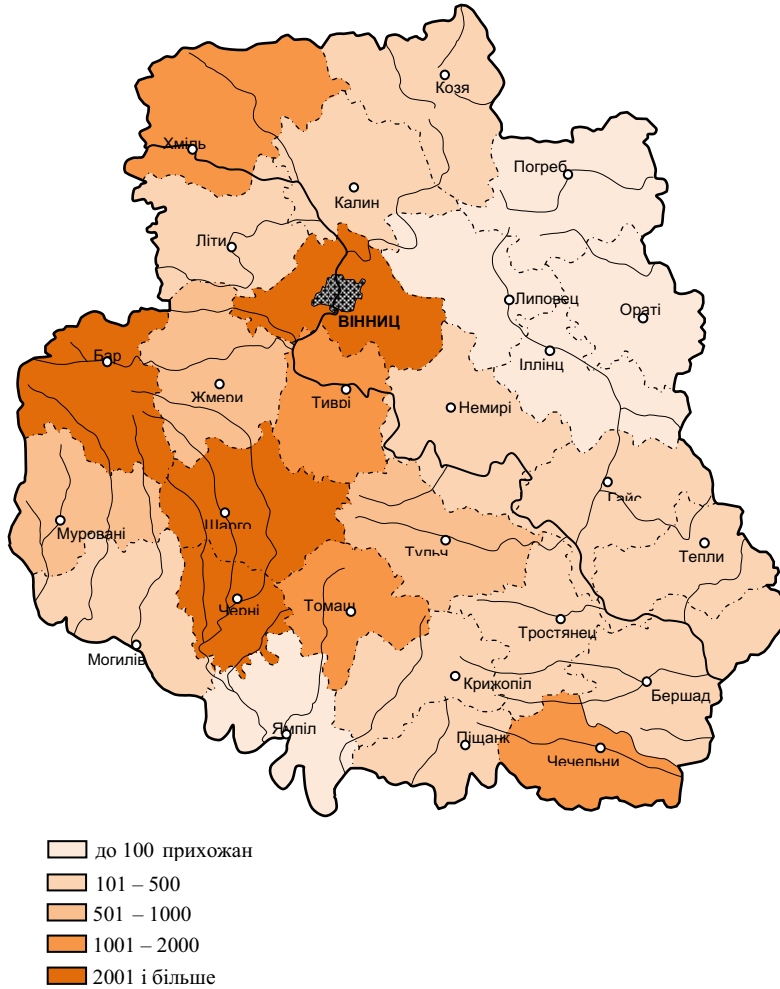
Мурафський деканат Кам'янець-Подільської дієцезії – це найчисельніший деканат Вінниччини за кількістю парафіян-католиків. Він об'єднує в собі 34 парафії семи адміністративних районів: Гайсинського, Шаргородського, Тиврівського, Немирівського, Тульчинського, Теплицького, Тростянецького. Кількість прихожан сягає понад п'ятнадцять тисяч. Найчисельнішим католицьким осередком є Шаргородський район. Тут проживає 80 % усіх католиків Мурафського деканату і 30 % католиків Вінниччини (рис. 4).

Рис. 4. Кількість прихожан в парафіях католицької церкви в адміністративних районах Вінницької області Мурафського деканату.

У ході роботи нами була розроблена карта Вінниччини за чисельністю прихожан в парафіях католицької церкви по окремих адміністративних районах області (рис. 5.).

Аналізуючи карту, можна сказати, що найменший відсоток прихожан-католиків у таких районах області, як Погребищенський, Оратівський, Липовецький, Іллінецький та Ямпільський. У цих районах кількість прихожан не перевищує сотні осіб.

Рис. 5. Кількість прихожан в парафіях католицьких церков в адміністративних районах Вінницької області

У Могилів-Подільському, Калинівському, Козятинському, Літинському, Гайсинському, Немирівському, Теплицькому, Тростянецькому, Бершадському, Крижопільському обсяг прихожан становить від 101 до 500 осіб (рис. 5.).

У Тульчинському і Мурило-Куриловецькому районах кількість прихожан становить до 1000 осіб, а от в Хмільницькому, Тиврівському, Томашпільському і Чечельницькому районах – до 2000 осіб.

Зоною максимальної концентрації прихожан у Вінницькій області є Шаргородський, Вінницький, Чернівецький та Барський райони. Зокрема Чернівецький налічує 4080 прихожан, Барський –

4433 осіб, у Вінницькому районі ця кількість становить 9320 осіб, а найчисельнішим районом є Шаргородський. Тут кількість прихожан складає 12310 осіб.

Причиною такої великої кількості вірних католиків є те, що південно-західна та західна частина Вінницької області була крайньою межею польської осілості в часи Речі Посполитої. Крім того, у цій частині області найкраще збереглися польські костели, частина із них працювала в радянські часи (костел в с. Мурафа та м. Шаргороді).

Дослідивши географію поширення католицизму та архітектурний і духовний спадок католицьких релігійних общин на території Вінницької області, ми дійшли до наступного висновку: на території Вінниччини сформувалася щільна мережа поселень, у яких є значна кількість людей з католицьким віросповіданням.

Список використаних джерел:

1. Кам'янець-Подільська дієцезія Римо-Католицької Церкви в Україні. – Режим доступу <http://catenecensis.org.ua/>

УДК 351.82:338.48-4

СУЧАСНА МОДЕЛЬ РОЗВИТКУ АГРОТУРИЗМУ В УКРАЇНІ

С. М. Філюк

svetlana-shepetyuk@rambler.ru

*Прикарпатський національний університет імені В. Стефаника,
м. Івано-Франківськ, Україна*

Розвиток агротуризму в Україні обумовлений такими основними чинниками:

- Природні цінності та ресурси конкретного регіону (розташування господарства, природні умови, тваринний і рослинний світ, характер сільськогосподарської діяльності).
- Матеріальні прояви культури (будинки культури, сільські клуби, музеї, пам'ятки природи, храми, інші цікаві об'єкти матеріальної культури притаманні даному регіону).
- Агротуризм орієнтований здебільшого на мешканців міст, які не мають досвіду перебування в сільській місцевості і хотіли б скористатись послугами з розміщення в агросадибі, можливістю безпосереднього контакту з місцевими жителями, участю у сільськогосподарській виробничій діяльності тощо [4].